

Gemeente Renkum

Verantwoordelijk team
Team Beleid Sociaal Domein

Nummer
6

Kenmerk
170679

Raad d.d.
31-05-2023

Paragraaf begroting
11 Minima

Portefeuillehouder
J. (Joa) Maouche MSc

Steller
Jacqueline ter Haar

Datum
31 mei 2023

Onderwerp
**Verordening GelrePas gemeente Renkum
2023**

Geadviseerd besluit

1. Vaststellen van de Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023.
2. Een verwacht voordeel van € 45.480,- binnen het budget Armoedebestrijding Kinderen bestemmen voor het verstrekken van de voorzieningen uit het Kindpakket aan kinderen van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne met een laag inkomen en toe te voegen aan 11 Minima Armoedebestrijding Kinderen 2023.

Toelichting op beslispunten

De voorgestelde Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023 is op een aantal punten gewijzigd (zie bijlage I Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023 en bijlage II Was-woordt tabel). Hieronder zijn de 3 belangrijkste wijzigingen vermeld:

1. Aan de kring van rechthebbenden op de GelrePas zijn de vreemdelingen toegevoegd, die vallen onder artikel 8 onder f, i tot en met k en m van de Vreemdelingenwet 2000.

Vanaf november 2022 krijgen wij steeds vaker van de begeleiders van de asielzoekers en de ontheemden uit Oekraïne de vraag of er mogelijkheden zijn voor deze groep inwoners om deel te nemen aan reguliere activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en recreatie binnen onze regio. Ook ontvangt het Sociaal Team regelmatig aanvragen voor de GelrePas van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne. De vluchtelingen zouden graag 1 of meer activiteiten willen doen bij georganiseerde aanbieders, zoals die worden aangeboden voor de houders van de GelrePas.

Het COA Oosterbeek wilde ongeorganiseerde sportactiviteiten organiseren op een sportveld. Maar dan moeten er afspraken gemaakt worden over aansprakelijkheid bij schade en wanneer zij het veld kunnen gebruiken. Vanuit Sport van gemeente Renkum is er geen budget voor dergelijke activiteiten. Alleen wanneer het sport- en beweegactiviteiten betreft, kan met een buurtsportcoach van het Sport- en Bewegteam gekeken worden, welke ondersteuning zij hierbij kunnen geven in relatie met een eventuele bijdrage vanuit het Lokale Sportakkoord. Maar daar moeten dan eerst

plannen voor opgesteld worden. De asielzoekers willen het liefst mee doen met reguliere trainingen en wedstrijden.

Daarnaast organiseren Samen voor Elkaar en Samen in Oosterbeek verschillende activiteiten voor de asielzoekers, waarvoor zij een kleine financiële bijdrage willen hebben. Voor dit soort initiatieven is het mogelijk om de GelrePas te gebruiken, wanneer de vluchtelingen en Oekraïners recht zouden hebben op de GelrePas.

De kinderen van de asielzoekers en de Oekraïners gaan naar school en leren Nederlands. Zij zouden na schooltijd graag leuke dingen willen doen, zoals de activiteiten van het GelrePasaanbod. Bijna geen van deze kinderen heeft een zwemdiploma.

Meer informatie over de asielzoekers en de ontheemden uit Oekraïne kunt u lezen in bijlage III.

Aantal ontheemden uit Oekraïne en asielzoekers op 17-12-22

Leeftijdscategorie	Oekraïne	Derlanders	Asielzoekers	Totaal
4 t/m 11 jaar	14		8	22
12 t/m 17 jaar	4		19	23
18 t/m 66	76	13	66	155
67 jaar en ouder	2		2	4
Totaal	96	13	95	204

2. De faciliteiten van de vernieuwde GelrePas: digitale betaalpas met app, interactieve website en mogelijkheid om andere minimavoorzieningen op de pas aan te bieden.

Op 1 januari 2021 zijn wij van start gegaan met de vernieuwde GelrePas. De digitale pas met app en interactieve website van de nieuwe GelrePas biedt de mogelijkheid om ook andere door het college en/of raad vastgestelde minimaregelingen te verstrekken aan de pashouders. Bijvoorbeeld sinds juli 2022 staat ook het Kleding- en Schoolspullentegoed van het Kindpakket geormerkt en afgeschot van het reguliere GelrePastegoed op de pas van de kinderen van 4 t/m 17 jaar. Met dit tegoed kunnen de pashouders zelf (sport) kleding, schoenen en schoolspullen kopen bij geselecteerde winkels. Maar ook door de pas of de app te laten scannen kan de pashouder gratis van voorzieningen gebruikmaken. Bij de oude GelrePas moest de aanvraag voor de pas schriftelijk ingediend worden. Nu kan men de aanvraag indienen via de website www.gelrepas.nl.

3. De verhoging van de inkomensgrens voor stellen met kinderen t/m 150% van de bijstandsnorm.

Tijdens de raadsvergadering van 22 december 2021 is unaniem de motie: Voorkomen van armoedeval voor stellen met kinderen, aangenomen van GroenLinks, PvdA, VVD, PRD, CDA en GB. Naar aanleiding van deze motie heeft het college een aanpak opgesteld om de armoedeval voor dit type huishouden te voorkomen door de inkomensgrens voor hen te verhogen van 120% naar 150% van de bijstandsnorm voor de GelrePas en het Kindpakket. De raad heeft de begroting van 2023-2026 vastgesteld, waarin een budget is opgenomen voor de kosten van deze nieuwe regeling om de armoedeval voor stellen met kinderen te voorkomen.

Beoogd effect

Alle inwoners van de gemeente Renkum met een laag inkomen of die deelnemen aan een traject van gemeentelijke schuldhulpverlening of de WSNP, kunnen deelnemen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en recreatie. Zodat zij sociaal en maatschappelijk kunnen

Onderwerp

Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023

Datum

31 mei 2023

Kenmerk

170679

Pagina

2 van 7

participeren. Maar ook om te werken aan hun ontwikkeling en het verbeteren van hun welzijn en gezondheid.

Kader

In het collegeperspectief Renkum in bloei en het raadspectief van 2022-2026 zijn de kaders gesteld voor de thema's, waarmee het college en de raad de komende jaren aan de slag willen gaan. Met de nieuwe Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023 geven wij uitvoering aan de volgende punten:

- Hebben alle inwoners gelijke kansen op zelfontplooiing en ontwikkeling;
- Het met onze partners investeren in het sociaal netwerk, een gezonde leefstijl en de kwaliteit van het leven om waar mogelijk zorgvragen te voorkomen;
- Zijn publieke voorzieningen voor sport, bewegen, muziek en ontmoeting, maar ook zorg en ondersteuning voor iedere inwoner dichtbij en toegankelijk.
- Hebben alle inwoners bestaanszekerheid, en worden kinderen en jongeren niet belemmerd door schulden of armoede.

Argumenten

1. In de Verordening GelrePas gemeente Renkum van 2015 hebben de vreemdelingen, die genoemd worden in artikel 11 van de Participatiewet recht op de GelrePas. Het gaat hierbij om de vreemdelingen die op grond van artikel 8 onder a t/m e, g, h en l van de Vreemdelingenwet 2000 rechtmatig in Nederland verblijven en wonen in de gemeente Renkum. Aan de statushouders in onze gemeente verstrekken wij al de GelrePas en het Kindpakket. Maar omdat er nu een AZC in onze gemeente is, hebben wij ook met andere categorieën asielzoekers te maken, die rechtmatig in Nederland verblijven. Daarom willen wij aan deze kring van rechthebbenden ook de vreemdelingen toevoegen, die op grond van artikel 8 onder f, i tot en met k en m van de Vreemdelingenwet rechtmatig in Nederland verblijven en wonen in Renkum. Deze groep heeft op basis van artikel 11 van de Vreemdelingenwet 2000; artikel 3 van de Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers en artikel 3 van de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (RVA 2005) recht op verstrekkingen van het COA. De verstrekkingen uit de RVA 2005 die betrekking hebben op de GelrePas en het Kindpakket zijn: artikel 9 lid 1 onder d. recreatie en educatie; g. betaling van buitengewone kosten; lid 3 onder d. de asielzoeker een programma voor educatie en ontwikkeling wordt geboden; en artikel 18c onder a. minderjarigen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, met inbegrip van spel- en recreatieve activiteiten die passen bij hun leeftijd en aan activiteiten in de open lucht. Het COA draagt in samenwerking met de gemeente zorg voor deze verstrekkingen.
2. De ontheemden uit Oekraïne verblijven rechtmatig in Nederland op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne (RTB 2001/55 EG). Zij vallen onder artikel 1 Tijdelijke bescherming; en artikel 8 onder f, h en soms i van de Vreemdelingenwet 2000. En daarmee ook onder artikel 11 lid 3 onder a van de Participatiewet. De ontheemden uit Oekraïne heeft op basis van artikel 11 van de Vreemdelingenwet 2000; artikel 4 lid 1 en 2 van de Wet verplaatsing bevolking; artikel 1 onder c, en artikel 1 lid 2 onder a van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) ook recht op verstrekkingen van de burgemeester. Dit geldt zowel voor de ontheemden uit Oekraïne die in de gemeentelijke als in de particuliere opvang verblijven, artikel 2 lid 2 van de RooO. De verstrekkingen uit de RooO die betrekking hebben op de GelrePas en het Kindpakket zijn: artikel 6, lid 1 onder c. recreatieve en educatieve activiteiten; e. betaling van buitengewone kosten; lid 2 onder c. aan de ontheemde in de leerplichtige leeftijd onderwijs wordt geboden.

Onderwerp

Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023

Datum

31 mei 2023

Kenmerk

170679

Pagina

3 van 7

3. Bovengenoemde verstrekkingen worden alleen gedaan aan de vreemdelingen, die voldoen aan de inkomens- en vermogensgrenzen zoals die zijn gesteld in artikel 3 lid 2 van de Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023; artikel 11 van de Participatiewet en artikel 2 van de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005.
4. De beslistermijnen voor de aanvraag verblijfsvergunning asiel, op bezwaar en beroep en uitzetting of overdracht naar een andere lidstaat kan jaren duren. Verblijf in een tijdelijke opvangvoorziening kan door het ontbreken van een zinvolle dagbesteding leiden tot verveling, spanningen en frustratie bij de asielzoekers en de ontheemden uit Oekraïne. Dit is slecht voor de gezondheid en welzijn van deze mensen, die vaak traumatische of ernstige gebeurtenissen hebben meegemaakt. Bovendien kan het leiden tot overlast voor de andere inwoners van gemeente Renkum.
5. De vordering van Vluchtelingenwerk Nederland aan het Rijk en COA Nederland om de asielopvang zo spoedig mogelijk in overeenstemming te brengen met de daarvoor geldende normen, is grotendeels toegewezen. Uitspraak gerechtshof Den Haag van 6 oktober 2022: Kinderen hebben recht op voldoende speelmogelijkheden binnen en buiten de opvanglocatie en op onderwijs.
6. Een tijdelijke opvang locatie kan zelf slechts gedeeltelijk een zinvolle dagbesteding bieden. De GelrePas biedt de activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en recreatie, waar de vluchtelingen behoefte aan hebben.
7. Elk kind dat recht heeft op de GelrePas, mag ook gebruikmaken van de voorzieningen uit het Kindpakket. Bijvoorbeeld het Kleding- en Schoolspullentegoed, een tweedehands fiets, indien nodig een refurbished laptop voor school en een eenmalige vergoeding voor zwemdiploma A.
8. Voor de argumenten met betrekking tot de financiële middelen zie bij het kopje "Financiële consequenties".

Kanttelingen

1. Het AZC in Oosterbeek sluit op 1 augustus 2023. Daarnaast kan het ook gebeuren dat asielzoekers tussentijds worden overgeplaatst naar een andere opvangvoorziening buiten de gemeente Renkum. Dit betekent dat zij maar voor een korte tijd gebruik kunnen maken van de GelrePas en de voorzieningen uit het Kindpakket. Wanneer de asielzoeker wordt overgeplaatst naar een opvangvoorziening in één van de andere GelrePas-gemeenten (Arnhem, Duiven, Rheden, Rozendaal, Westervoort of Zevenaar), dan mogen zij de rest van het kalenderjaar de GelrePas nog gebruiken. Ook de ontheemden uit Oekraïne kunnen de gemeente Renkum of Nederland verlaten. Zowel voor de asielzoekers als de ontheemden uit Oekraïne geldt, dat wanneer zij buiten de GelrePasregio gaan wonen, dat dan de GelrePas wordt beëindigd. Het reguliere GelrePastegoed en voor de kinderen het Kleding- en Schoolspullentegoed dat niet door de pashouder is besteed, komt dan te vervallen en wordt niet bij de gemeente Renkum in rekening gebracht. De in natura verstrekte voorzieningen uit het Kindpakket blijven van het kind. Dit is ook zo, wanneer de Nederlandse ingezetene verhuist naar een andere gemeente.
2. Van de 76 Oekraïners hebben 48 betaald werk. Het gaat daarbij om laag betaalde functies. De Rijksoverheid is bezig om de Oekraïners de gelegenheid te geven om te gaan werken in functies die aansluiten bij hun kennis en ervaring.

Onderwerp

Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023

Datum

31 mei 2023

Kenmerk

170679

Pagina

4 van 7

Draagvlak

In het Collegeperspectief 2022-2026: “Renkum in bloei”, zijn de volgende punten opgenomen, die aansluiten bij de wens om ook de asielzoekers en de ontheemden uit Oekraïne recht te geven op de GelrePas en het Kindpakket:

- Hebben alle inwoners gelijke kansen op zelfontplooiing en ontwikkeling.
- Zijn publieke voorzieningen voor sport, bewegen, muziek en ontmoeting, maar ook zorg en ondersteuning voor iedere inwoner dichtbij en toegankelijk.
- Hebben alle inwoners bestaanszekerheid, en worden kinderen en jongeren niet belemmerd door schulden of armoede.

Daarnaast willen de inwoners initiatieven Samen in Oosterbeek en Samen voor elkaar graag activiteiten organiseren voor de asielzoekers om hun bij de Renkumse samenleving te betrekken.

Aanpak/Uitvoering

De partijen die betrokken zijn bij de GelrePas en de voorzieningen van het Kindpakket, worden op de hoogte gebracht van de wijzigingen en voorwaarden. De intrekking van de verordening GelrePas gemeente Renkum uit 2015 en de vastgestelde Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023 worden op de website www.overheid.nl gepubliceerd.

Communicatie

De wijzigingen met betrekking tot de verhoging van de inkomensgrens naar 150% van de bijstandsnorm voor stellen met kinderen en het toevoegen van andere categorieën vreemdelingen als rechthebbende op de GelrePas en Kindpakket, zal gecommuniceerd worden via social media, het gemeentenuws van Rijn en Veluwe en in ons boekje “Mooi meegenomen”. De asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne ontvangen de informatie over de GelrePas en het Kindpakket schriftelijk in hun eigen taal. Wanneer dat niet mogelijk is worden zij mondeling geïnformeerd. Dit moet op grond van artikel 2 lid 4 van de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers 2005 en artikel 2 lid 2 onder a en lid 3 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Financiële consequenties

Budgetten Programmakosten GelrePas en Armoedebestrijding Kinderen

De budgetten Programmakosten GelrePas en Armoedebestrijding Kinderen zijn begroot op basis van het aantal pashouders (1165) en gebruikers van de kindvoorzieningen 340 in 2022 en het aantal stellen (100 ouders) met kinderen (100 kinderen) dat een inkomen heeft tussen de 120% en 150% van de bijstandsnorm op basis van de gegevens van het CBS in 2020. Daarnaast zijn we bij de vaststelling van de budgetten ervan uitgegaan, dat de pashouders 100% van hun tegoed besteden en volledig gebruikmaken van de kindvoorzieningen waar zij recht op hebben. Sommige kindvoorzieningen worden eenmalig verstrekt en niet jaarlijks en niet alle kindvoorzieningen worden verstrekt aan beide leeftijdscategorieën.

De redenen voor de 100% dekking zijn:

1. de vernieuwing van de GelrePas leidt tot meer gebruik van de pas door de houders;
2. door de inflatie en de stijgende kosten moeten de pashouders en de kinderen meer betalen voor de activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en recreatie met het reguliere GelrePastegoed en de kinderen voor de (sport)kleding, schoenen en schoolspullen met het Kleding- en Schoolspullentegoed;

Onderwerp

Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023

Datum

31 mei 2023

Kenmerk

170679

Pagina

5 van 7

3. wanneer de huidige rechthebbenden niet hun tegoeden voor 100% besteden, dan blijft er binnen het budget ook nog ruimte over voor nieuwe rechthebbenden die in armoede of schulden terecht zijn gekomen.

Kosten GelrePas voor asielzoekers AZC en ontheemden Oekraïne

Het budget voor de programmakosten GelrePas van 2023 bedraagt € 239.250,-. Wanneer we ervan uitgaan dat 80% van het begrote budget door de andere pashouders wordt besteed, dan houden we € 47.850,- over om de begrote kosten voor de tegoeden voor de ontheemden uit Oekraïne, derdelanders en asielzoekers (AZC) van in totaal € 39.350,- mee te dekken. Daarnaast waren er in 2022 1165 houders van de GelrePas. Op 1 maart 2023 waren dat er 1005, maar in de afgelopen 2 jaar kwamen daar gedurende het jaar gemiddeld 13 rechthebbenden per maand bij.

Kosten Kindpakket voor asielzoekers AZC en ontheemden Oekraïne

Het structurele budget voor Armoedebestrijding Kinderen bedraagt € 168.900,-. De kosten van het Kindpakket voor asielzoekers (AZC) en ontheemden uit Oekraïne zijn begroot op € 48.885,-. De vluchtelingen hebben vaak weinig geld, weinig bezittingen bij zich en hebben nog geen of nauwelijks een sociaal netwerk. Daarom verwachten wij dat zij grotendeels van de GelrePas en de kindvoorzieningen gebruik zullen gaan maken en zijn de kosten voor deze categorieën vreemdelingen ook op 100% begroot. In 2023 verwachten wij binnen het budget Armoedebestrijding Kinderen een incidenteel voordeel van € 45.480,- door vaststelling en afrekening van subsidies in 2022. Wanneer de raad besluit om dit verwachte incidentele voordeel te bestemmen voor het verstrekken van de voorzieningen uit het Kindpakket aan kinderen van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne met een laag inkomen en toe te voegen aan 11 Minima Armoedebestrijding Kinderen, dan kunnen de begrote kosten voor deze categorie vreemdelingen grotendeels gedekt worden. Het restant van de begrote kosten € 3.405,- kan zo nodig bekostigd worden uit het structurele budget Armoedebestrijding Kinderen.

Vervolg in 2024

Het is nog niet bekend, hoe het verloop van de oorlog in Oekraïne zal zijn en of de gemeente Renkum na het sluiten van het AZC in Oosterbeek, opnieuw een opdracht krijgt van de Rijksoverheid om een noodopvang te realiseren. In het laatste kwartaal van 2023 kan bekeken worden aan de hand van de omstandigheden op dat moment, of het structurele budget toereikend is om de voorzieningen aan de dan aanwezige rechthebbenden te verstrekken. Door de vernieuwde GelrePas beschikken we over managementinformatie, waarmee de bestedingen en het aantal pashouders goed gemonitord kunnen worden en een realistische begroting opgesteld kan worden van de kosten.

Juridische consequenties

Er staat geen bezwaar en beroep open tegen de verordening GelrePas. Tegen de besluiten die op grond van deze verordening worden genomen staat wel bezwaar en beroep open.

WMO-aspecten

Door met de GelrePas deel te nemen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur, educatie en recreatie kunnen de pashouders werken aan hun ontwikkeling, taalvaardigheid, sociale en maatschappelijke participatie. De kinderen kunnen door de voorzieningen van het Kindpakket meedoen met hun leeftijdsgenoten en studeren.

Onderwerp

Verordening GelrePas gemeente Renkum 2023

Datum

31 mei 2023

Kenmerk

170679

Pagina

6 van 7

Gezondheid

Verblijf in een tijdelijke opvangvoorziening kan door het ontbreken van een zinvolle dagbesteding leiden tot verveling, spanningen en frustratie bij de asielzoekers en de ontheemden uit Oekraïne. Dit is slecht voor de gezondheid en welzijn van deze mensen, die vaak traumatische of ernstige gebeurtenissen hebben meegemaakt. Maar ook financiële stress heeft grote invloed op de gezondheid van mensen. Met de GelrePas en de voorzieningen van het Kindpakket kunnen stress en spanningen verminderd worden.

Duurzaamheid

Wanneer de vreemdelingen met de GelrePas gebruikmaken van het reguliere sport- en cultuuraanbod, kunnen zij tegelijk met de andere inwoners gebruikmaken van de accommodaties. Dat bespaart kosten voor energie en onderhoud.

Effect op vermindering regeldruk

N.v.t.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven die goedkoper zijn, minder menskracht vergen of die sneller ingezet kunnen worden.